

שיחת השבוע

יש חדש

מגילה ללא הפסקה

בימי הפורים מפעילים בתי-חב"ד בארץ מוקדים מיוחדים לקריאת המגילה ברצף. במקומות רבים מוקמים אוהלים מיוחדים שבהם יקראו את המגילה שוב ושוב, כדי לאפשר להמוני בית-ישראל לקיים את מצוות קריאת המגילה. בכמה מקומות יקבלו המשתתפים אחרי קריאת המגילה שקיות של 'משלוחי מנות' ומטבעות ל'מתנות לאביונים', כדי שיוכלו מיד לקיים עוד שתיים ממצוות היום.

קמחא דפסחא

מיד אחרי פורים פותחים בתי-חב"ד ברחבי הארץ במגבית 'קמחא דפסחא' המסורתית. לנוכח המצוקה הגוברת הציבור נקרא לתרום ביד רחבה, כדי לשמח את לב המשפחות הנזקקות ולאפשר להן לערוך את חגי-הפסח כראוי. פרטים בבתי-חב"ד.

'אחים' של 'צודיק'

צודיק גרינוולד, ששמו היה מוכר עד כה בעולם החזנות, מגיש את תקליטו החדש - אחים. עשרה שירים, שהולחנו בידי יוסי גרין, בביצוע סוחף ומרגש. טל' 1-700-704120.

סדרה לטף

סדרה בת שנים-עשר ספרונים, מודפסים על בריסטול עבה, מגישה את סיפורי התורה וחז"ל לטף. עריכה: דב לוריא. איורים: רחלי דוד. טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
5:38	6:14	6:09	5:38
6:38	7:15	7:01	6:34

תנו 'מתנות' לאביונים' *3770 מוקד חב"ד

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

בשם הקדמה נסוגים לאחור

עכשיו רוצים להפעיל גם תחבורה ציבורית בשבת. ומי בדיוק יפעיל אותה? מי יהיו הנהגים והמכונאים והסדרנים ומבקרי הכרטיסים?

השבת - המתנה היקרה שקיבלנו (צילום: מנדי הכטמן, 'הדעות')

חלטתה של עיריית תל-אביב לתמוך בהפעלת תחבורה ציבורית בשבתות נתפסת כאקט של קדמה. כדאי לברר אם אמנם יש כאן קדמה או שמא זו נסיגה גדולה לאחור.

בימי קדם בני-אדם עבדו כל ימות השבוע. המושג יום מנוחה שבועי היה זר ומוזר. שנים רבות לעגו אומות העולם לעם-ישראל על שהוא משבית את העבודה יום שלם בשבוע. עם זובזון, כינו אותו. ובאמת, ככה זה נראה בעיניים חומרניות. השבת הפועלים,

העבדים והבהמות ממלאכתם יום תמים בשבוע - משמעותה אובדן של כחמישה-עשר אחוזים מהתפוקה.

עברו שנים וגם העולם הלא-יהודי אימץ את רעיון יום המנוחה. הכול הכירו בצורך להתנתק אחת לשבוע מדאגות הפרנסה ומטרדות העבודה. מדינות רבות אף עברו לחמישה ימי עבודה בשבוע. זו המגמה של הקדמה.

לחץ כלכלי

אבל אצלנו, דווקא החוגים ה'נאורים' וה'מתקדמים' מנהלים מאבק להרס השבת - לא רק במונח של "יום מנוחה וקדושה", אלא אפילו כיום מנוחה פשוט. הם חותרים להפוך את השבת ליום עבודה לכל דבר. הנסיגה לאחור מוצגת כקדמה וכנאורות.

הגידול המואץ בפתיחת מקומות מסחר בשבת כבר יצר בפועל מציאות שבה רבבות יהודים נאלצים לעבוד ביום השבת. רבים מהם עושים זאת באיך-ברירה, רק כדי שלא לאבד את מקום עבודתם. כך מופעל במדינת היהודים לחץ כלכלי על יהודים לעבוד בשבת.

עכשיו רוצים להפעיל גם תחבורה ציבורית בשבת. ומי בדיוק יפעיל אותה? מי יהיו הנהגים והמכונאים והסדרנים ומבקרי הכרטיסים? הפעלת תחבורה ציבורית בשבת פירושה עוד

עשרות-אלפי יהודים שייאלצו לעבוד בשבת. הם יקבלו כמונח 'תוספת שבת', דבר שיגביר את הלחץ לעבוד שבעה ימים בשבוע. אח, איזו קדמה! ממש ימות המשיח.

זו אפוא "התקווה בת שנות אלפיים" - העם היהודי, שקיבל מהקב"ה את המתנה היקרה ששמה שבת, ושמר עליה במסירות-נפש במשך כל הגלות הארוכה, מנפץ אותה לרסיסים דווקא במדינתו העצמאית, והופך אותה ליום עבודה לכל דבר. הכול בשם ה'קדמה'.

מי ישלם את המחיר

מה שמניע את כל התהליכים האלה הוא להט המלחמה בדתיים, אבל מי שישלם את המחיר לא יהיה הציבור הדתי. יהודים שומרי מצוות יוסיפו לשמור שבת, ולכל היותר יפליטו אנחה על הרס השבת במדינת היהודים. את המחיר האמיתי ישלם הציבור שאינו שומר מצוות. הוא ימצא את עצמו בלי הדבר הנפלא הזה שנקרא שבת. זה יהיה עוד יום רגיל של עבודה, קניות, מוספים ואדי דלק.

בכל ליל שבת אנחנו אומרים בתוך הפיוט 'לכה דודי' את המילים "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה". השבת היא מקור השפע והברכה של כל השבוע. האומנם אנחנו רוצים להרוס לעצמנו את מקור הברכה? לא חבל?

איך הותר לאהרון להיות כוהן גדול?

הקרובים אל הנשיא

הציווי "ואתה הקרב אליך את אהרון" שציווה הקב"ה את משה נושא עמו הוראה נצחית בכל דור ודור. משה היה הרועה של כל בני ישראל, ובכל־זאת נצטווה לקרב אליו במיוחד את אהרון ובניו, כדי שיעסקו בעבודת המשכן בעבור עם־ישראל כולו.

נשיאי ישראל בכל דור ודור מעניקים חיות לכל אחד ואחת מעם־ישראל, ובכל־זאת הם מצווים "ואתה הקרב אליך": מתוך כל ישראל הם מעניקים שפע מיוחד לקרובים אליהם ולמי שמסתפחים ל'צבא השם', כדי להפיץ את אור התורה ואת הדרכת נשיאי ישראל לכל העם כולו, בדוגמת הכהנים שעבדו במשכן בעבור כל ישראל. ראשי ישראל כבר סיימו את 'מלאכת המשכן', בתוך כל אחד ואחד מישראל, וכל מה שנותר ל'כהנים' הוא לגלות את ה'משכן' שכבר קיים בליבו של כל יהודי.

(לקוטי שיחות כרך ו, עמ' 176)

התשובה רמוזה בדברי רש"י בפרשה הקודמת. הקב"ה מצווה את משה: "ואתה הקרב אליך את אהרון אחיך... לכהנו לי". זה ציווי למשה לקרב את אהרון אליו, ומכיוון שמשה היה בדרגת כוהן, הרי על-ידי שקירב אליו את אהרון - נתקדש גם אהרון בקדושת הכהונה ונעשה כוהן. על כך מציין רש"י: "לאחר שתגמור מלאכת המשכן".

עדיין לא נתקדש

האיסור על כוהן ששימש לעבודה זרה לעבוד במקדש חל רק על מי ששימש לעבודה זרה בהיותו כוהן. אם בשעה ששימש לעבודה זרה עדיין לא היה כוהן, אין הדבר מונע ממנו את האפשרות להתקדש בקדושת הכהונה.

משה נצטווה לקרב אליו את אהרון ולקדש אותו בקדושת הכהונה רק "לאחר שתגמור מלאכת המשכן". נמצא שבשעה שאהרון בנה את המזבח בעבור העגל - עדיין לא היה כוהן, ועדיין לא נתקדש בקדושת הכהונה. לכן היה יכול להיות כוהן במשכן ואף כוהן גדול.

פרשתנו מספרת על חטא העגל, שאירע לאחר שמשה רבנו בושש לרדת מההר. התורה מספרת על מעורבותו של אהרון בפרשה הזאת. הוא ביקש מהעם להביא לו את תכשיטי הזהב של הנשים והילדים, יצר את העגל מהזהב שנמסר לידיו, ואף "ויבן מזבח לפניו".

אמנם כל מעשיו נעשו מתוך כוונה חיובית. הוא ביקש לעכב את העם, שהיה להוט למצוא תחליף למשה רבנו, כפי שאמרו לו: "קום עשה לנו אלוקים". תקוותו הייתה שיצליח לדחות את הדברים, ובתוך כך יחזור משה, אך בפועל הוא יצר את העגל ובנה את המזבח ששימש לעבודה זרה!

קירוב אהרון לכהונה

הדבר מעורר שאלה גדולה: ההלכה קובעת שכוהן שעבד עבודה זרה, אסור לו לעבוד במקדש. אם־כן, כיצד אהרון, שבנה מזבח לעבודת העגל (פעולה המוגדרת שימוש לעבודה זרה), נבחר על-ידי הקב"ה להיות כוהן במקדש, ואף לשמש כוהן גדול?

אמרת השבוע

אפשר לסמוך עליהם

שאלו את רבי אייזל חריף, רבה של סלונים, מדוע לא נאמר במפורש בתורה ש"המבזבז (לצדקה) - אל יבזבז יותר מחומש", כפי שהתורה מזהירה בעניין מצוות 'מחצית השקל': "העשיר לא ירבה".

השיב רבי אייזל: "המגבית של 'מחצית השקל' נעשתה בפומבי, ושם היה חשש שהעשירים יבקשו להפגין לעין הציבור את מידת פזרנותם לצדקה וירצו לתת יותר ממחצית השקל. לכן ראתה התורה צורך להזהיר שלא יוסיפו על מחצית השקל. לעומת זה, בצדקה רגילה, הניתנת בצנעה, לא היה צורך להזהיר ולכתוב במפורש שאין לבזבז יותר מחומש. אפשר לסמוך על בעלי הממון שבעניין זה לא ימהרו לעבור גם על הוראה הכתובה בדברי חז"ל..."

פתגם חסידי

"מעדיף אני את החוטא על פני הקמצן. החוטא מתחרט אחרי מעשה החטא, ואילו הקמצן חוטא ונהנה על שכספו נשאר בידו" (בעל חידושי הרי"ם)

פורים | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

יהודי - יחידי

"איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי" (אסתר ב,ה). למה נקרא שמו יהודי, והלוא ימיני הוא? לפי שייחד שמו של הקב"ה כנגד כל באי עולם, לפיכך נקרא יהודי, לומר 'יחידי'.

(מדרש רבה)

יהודי גם בשושן

מרדכי היה יהודי לא רק בביתו או בבית המדרש, אלא "יהודי היה בשושן הבירה" - גם בעיר, ברחוב, התנהג כיהודי. זה פירוש הפסוק (שיר השירים) "ייתנך כאח ל... אמצאך בחוץ אֶשְׁקֶה" - גם כשתהיה בחוץ אֶשְׁקֶה ולא אתבייש בך.

(רבי יהונתן אייבשיץ)

העם כולו עם מרדכי

"כי הגידו לו את עם מרדכי" (אסתר ג,ו). אמרו להמן שעליו לדעת כי כל העם שסביב מרדכי הוא "עם מרדכי" - עם שמתנהג בדרך של "לא יכרע ולא ישתחוה".

(הרבי מליובאוויטש)

הדת מצווה להיבדל

"ודתיהם שונות מכל עם" (אסתר ג,ח). "ודתיהם", מצוות דתם מחייבת אותם ל"שונות

מכל עם" - להיות שונים מכל העמים האחרים.

(רבי בונם מפסיסחה)

כשיהודי מתנהג כראוי

"אם מזרע היהודים... נפול תיפול לפניו" (אסתר ו,ג). אם יהודי מתנהג כפי שיהודי צריך להתנהג, ואין הוא כורע ומשתחוה להמן - כי אז ודאי ש"נפול תיפול לפניו".

(שיחות קודש)

תחפושת מהמגילה

"ורבים מעמי הארץ מתייהדים" (אסתר ח,ז). לסעודת פורים אצל רבי חיים מצאנז נכנס פעם אחת יהודי מקליהדעת בעיר, שהתחפש לרבי, חבש שטריימל לראשו ולבש בגדי אדמו"ר. הגיב הצדיק: "זה באמת נוסח פורים, ככתוב 'ורבים מעמי הארץ מתייהדים'".

מסרה את נפשה

"רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר" (אסתר ד,יד). אסתר הייתה יכולה להרגיש שלמה עם עצמה ועם השיקולים המונעים ממנה לפעול. גם מרדכי ידע בוודאות ש"רווח והצלה יעמוד ממקום אחר". ובכל־זאת סיכנה אסתר את חייה למען עם־ישראל. לכן זכתה שהמגילה נקראת על שמה - 'מגילת אסתר'.

(לקוטי שיחות)

צדיקים במבחן

נקישות רמות נשמעו על דלת ביתו של גביר העיירה, הסמוכה לעיר רדומסק. בפתח עמדו נציגי המורדים הפולנים וביקשו לדבר עם הגביר בדחיפות. הגביר נעתר לפגוש אותם בחוסר רצון, אך כששמע את דרישתם, ענה להם בלאו מוחלט. הללו יצאו מהבית בזעם, מפזרים איומים רבי-משמעות.

זה קרה לפני יותר ממאתיים וחמישים שנה. לאחר שנים של כיבוש פולין בידי הרוסים התעוררו בני העם הפולני והרימו את נס המרד. ההתארגנות המחתרנית צברה כוח רב, והפילה את חיתתה על כל התושבים. לעומת זה, האזרחים הרוסים, והיהודים בתוכם, לא אהדו את המורדים, ונמנעו מליידי להם.

המורדים שבאו אל הגביר דרשו ממנו לפתוח בעבורם את אוצרות התבואה והיין ואת מחסני המזון שברשותו. הם טענו כי מצרכי המזון נחוצים לאספקה בעבור הכוחות המורדים. הם אף הזהירו אותו כי סירובו נתפס בעיניהם כהכשלת המרד, והתוצאות יהיו בהתאם.

עברו כמה ימים והמורדים מימשו את איומיהם. הגביר נלקח, העומד למשפט מהיר ודינו נחרץ למוות. היה ברור לכול כי המורדים מסוגלים להוציאו להורג בכל רגע.

בניו של הגביר היו שבורים מהצרה שניחתה על ראשם. הם מיהרו לצאת אל הצדיק רבי שלמה הכוהן מרדומסק, בעל 'תפארת שלמה', אשר נודע בסיפורי המופת שנקשרו בשמו. הם פרצו בככי על אביהם הנתון בסכנת חיים, אולם הצדיק הורה להם להפסיק מִפְּכוּת: "למה אתם עושים מזה עניין גדול כלִיכך?!", שאל. "אביכם יחיה ובקרוב ישוחרר. לכל היותר יסתכם הדבר בתשלום כסף".

הבטחת הצדיק הרגיעה את הבנים, והם שאלו בהיסוס: "מה עלינו לעשות?". השיב הצדיק: "עליכם לגשת אל ראש המורדים ולבקש ממנו לשחרר את אביכם". בניו של הגביר קיבלו את ברכתו ויצאו לדרכם.

לא קל היה להשיג פגישה עם מנהיג המורדים. רק לאחר מאמצים רבים הצליחו להתייצב לפניו. עם זאת, האיש קיבל את פניהם בסבר פנים יפות, והדבר היה לפלא. הבנים ניסו לשכנע אותו כי החשדות המיוחסים לאביהם אינם נכונים. המנהיג לא קיבל את טענתם, ובקול תקיף שאל:

"וכי לדעתכם דן אותו בית־הדין על לא־דבר? הוא סירב לסייע לכוחותינו, וזו עברה חמורה ביותר".

בטרם הספיקו הבנים לענות שינה פתאום ראש המורדים את טעמו, כאילו התרכך, ואמר: "לפטר אותו מעונש אי־אפשר, אך אסכים לשחררו תמורת כופר. עוד היום עליכם להביא לכאן שלושים אלף רובל".

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

ריח של משיח

מסופר על רבי מנחם־מענדל מוויטבסק, שפעם אחת נכנס אדם נרעש לביתו ובישר שיש שמועה שהמשיח בא. ניגש הצדיק לחלון, פתחו והריח את האוויר שבחוץ. לאחר מכן אמר: "לא, אין באוויר ריח של משיח". תלמידיו הסבירו כי היה עליו לפתוח את החלון, משום שבתוך חדרו היה תמיד ריח של משיח.

מה משמעות הסיפור הזה? וכי בחדרו של רבי מנחם־מענדל כבר בא משיח ובאה הגאולה? אך אנו מוצאים עוד דברים מעין זה. למשל, מובא בשם רבנו הזקן (פלא הרמון שמות, עמ' ז), ש"לפני נשמות הגבוהות כרבי שמעון בר־יוחאי וחבריו לא נחרב הבית". גם כאן נשאלת אותה שאלה: הלוא רבי שמעון בר־יוחאי נרדף מפני הרומאים וטבל את כל קושי גְרוּתֵיהֶם; איך אפשר לומר שלגביו לא נחרב הבית?

גילוי האמת הקיימת

ההסבר טמון בהבנה מעמיקה יותר של מושג הגאולה. יש הרואים בגאולה מהפכה של כל המציאות – עולם חדש, בני־אדם חדשים. מבחינה מעשית זה נכון – העולם אכן ישתנה לגמרי, אך מבחינת המהות הפנימית של הדברים אין כאן שום מהפכה, אלא להפך – בזמן הגאולה תתגלה מהותו האמיתית של העולם. הגאולה לא תיצור אמת חדשה, אלא רק תסיר את המסווה שמפריע לנו לראות את האמת הקיימת גם עכשיו.

הגאולה דומה להפצעת השחר – העולם נשאר בדיוק כפי שהיה בלילה, אלא שבבוקר רואים הכול בבהירות, ואילו בלילה גיששנו באפלה. כך כל 'חומרי' הגאולה כבר נמצאים עכשיו, אך איננו רואים אותם בבהירות. כשתבוא הגאולה ויאיר האור, נראה ונבין את האמת בפשטות, ועד שלא נוכל כלל להבין איך יכולנו לחשוב אחרת.

האמת היא שהקב"ה נמצא כאן גם עכשיו. התורה והמצוות הן אמת מוחלטת גם עכשיו. העובדה שעם־ישראל הוא 'ממלכת כוהנים' נכונה גם עכשיו. ההכרח באחדות, בצדק וביושר עומד במלוא תוקפו גם עכשיו. אלא שבזמן הגלות, כל האמיתות הללו שרויות בהעלם, והמציאות הנראית לעינינו יכולה להיראות אחרת. לנו נדמה לפעמים שהקב"ה אולי אינו כאן, שאולי אפשר ללכת בדרך שונה מדרך התורה, שאולי יהודי דומה לגוי, שאולי אפשר להפיק תועלת ממחלוקת ומהפך השלום. אבל זה דמיון ואשליה, לא המציאות האמיתית.

החסידות והגאולה

הבנת נקודה זו מבהירה גם את הקשר בין הגאולה ובין גילוי תורת החסידות. ידוע שהתנוצצות אור הגאולה החל בימי הבעש"ט (כפי שמוכר בכמה ספרים). אנו גם יודעים שהפצת החסידות קשורה קשר ישיר לגאולה, כפי שאמר המלך המשיח לבעש"ט, שהוא יבוא "לכשיפוצו מעיינותיך – מעיינות החסידות – חוצה".

ואכן, גילוי החסידות והגאולה האמיתית והשלמה הם מהות אחת. תורת החסידות היא גילוי של האמת האלוקית. החסידות מגלה שהקב"ה נמצא בכל דבר. החסידות מבהירה את מהותן של התורה והמצוות ואת עומק נשמתו של יהודי. החסידות מאירה עקרונות־יסוד כמו אהבת־ישראל ושמחה של מצווה. ועם זה, החסידות לא חידשה דבר, כי הכול כבר היה קיים בתורה עוד קודם הופעת החסידות.

כזאת היא גם הגאולה – אין היא אלא בבחינת 'פקיחת העיניים'. אנו נזכה לפקיעה זו של העיניים רק בזמן הגאולה ממש, אבל נשמות גבוהות ומיוחדות רואות גם בתקופת הגלות את האמת האלוקית. כזה היה רבי שמעון בר־יוחאי, וכמותו צדיקים גדולים בדורות שלאחריו. לכן נזקק רבי מנחם־מענדל מוויטבסק לפתוח את החלון, כי בחדרו האירה תמיד האמת של הגאולה.

להודות לרבי. נהרה של שמחה שרתה על פני הצדיק כשקיבל את פני הגביר. "הודו לה' כי טוב", קרא, אך לפתע פנה אל הבנים ושאל: "וכמה כופר היה עליכם לשלם?".

כאשר שמע את הסכום הביע הרבי את תמיהתו: "כלִיכך הרבה?! הלוא זה הון רב!". שוב פנה אל הגביר ואמר: "אם־כן, גם את הכסף יחזירו לך!...".

במדינה התחוללו בינתיים תהפוכות ותמורות. תחילה גברה יד המורדים, אך בהמשך הצליחו הרוסים להכניע את המרד. מחסניהם ורכושם הולאמו.

זמן קצר לאחר מכן נקרא הגביר אל משרדי הממשלה. נאמר לו כי בבדיקות שנערכו בספרי המורדים התגלה כי נגבה ממנו כופר של שלושים אלף רובל, בגלל סירובו לסייע להם.

הקצין הודיע לגביר: "מתוך הערכה לנאמנותך ולמסירותך למדינה החליטה הממשלה להחזיר לך את כל כספך". באומרו זאת מסר לידיו שלושים אלף רובל!

המופת האחרון הצטרף לראשון והפליא את כל הסביבה. כמה מהחסידים ניגשו אל הצדיק לספר לו כיצד התקיימו דבריו עד תום. אך להפתעתם, כאשר התחילו לספר את מה שאירע, גער בהם הצדיק: "אינני רוצה לשמוע מכם לא מעשיות ולא מופתים. צאו מביתי!". החסידים ברחו בבהלה, מחשש לקפידת הצדיק, והדבר היה לפלא.

אחד מזקני חסידי רדומסק החליט לברר את פשר הדבר. באחת הסעודות שאל: "תמיד ידענו שהסיפור במופתי הצדיקים מחזק את האמונה, כפי שבאמר 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'. מדוע אפוא הרחיק הרבי את מי שבאו לספר זאת!?!".

הביט בו הרבי במבט בוחן והשיב: "לאחר חטא העגל, כאשר הקב"ה אמר למשה רבנו 'ואעשך לגוי גדול', יכול היה משה לחשוב שמכיוון שהגיע לדרגה נפלאה כלִיכך, יוכל להרפות מעט מעבודתו. בכלִיזאת עמד בניסיון ותבע שהקב"ה יסלח לישראל, עד שאמר 'ואם אֵין, מחני נא מספרך'".

"כך בכל דור ודור בוחנים מלמעלה את הצדיקים. נותנים להם אפשרות להראות מופתים, כדי לנסותם אם ייכנס בהם חלילה רגש של גאווה והם ירפו מעבודתם. לכן ביקשתי להרחיק את החסידים ממני, לבל אפול חלילה לתחושות של ישות וגאווה".

החיים זה לא משחק

תאטרון יהודי - 'תאטרון המעיין' - המעלה מגוון הצגות בעלות תוכן ערכי.

לראות את הטוב

'ספינת הדגל' שלו היא הצגה הנקראת 'הכול א.א'. מסביר רטהאוז: "זו קומדיה בלשית, המבוססת על סיפור חסידי. אנו מביאים את סיפורו של אדם שנקלע לצרות. בהתחלה קשה לו לתפקד, אבל אז הוא מחליט להסתכל על חצי הכוס המלאה, ובהמשך הצרות נעלמות. קל להתחבר לסיפור, כי אלה קשיים שכל אדם חווה בחייו. יש בסיפור אהבת ישראל, השגחה פרטית, ביטחון בהשם, אמונה ושמחה".

עם ההצגה הזאת עלה לפסטיבל בעכו. "הרגשתי סגירת מעגל מרגשת, מעין תיקון להצגה לפני עשור", הוא אומר בחייו. "אחרי ההצגה באו אליי חברים מהעבר, ושאלו בתדהמה: 'מה, ככה נתנו לך להופיע כאן?', כשהם מצביעים על הכיפה השחורה ופתיחות הציצית".

חוזרים לשורשים

רטהאוז נולד באבן-היהודה, ועשה מסלול שגרת של נער ישראלי. לאחר שירותו הצבאי, כלוחם קרבי בנח"ל, הלך ללמוד משחק, ולאחר שהתקרב אל היהדות שב להתגורר באבן-היהודה, ליד הוריו. "כשחזרתי בתשובה חשבתי שלא אחזור לשחק, אבל הבנתי שאם קיבלתי חוש מסויים מהקב"ה,

הצופים בפסטיבל עכו, בחול-המועד סוכות האחרון, שפשפו את עיניהם בתימהון כשראו שחקן חרדי עולה לבימה ומבצע הצגה מקצועית מרשימה. בהפסקה, מאחורי הקלעים, ניגשה אליו בימאית ושאלה: "אתה תומר?!" השחקן השיב בחיוב. "אתה היית פה לפני עשר שנים בהצגה שהפקתי, לא?!" השחקן השיב בחיוב, שנית. בעודה מעכלת את הדברים, נדהמת, שב השחקן אל הקהל שהמתין להמשך ההצגה.

עשר שנים קודם לכן, פסטיבל עכו. תומר רטהאוז, שחקן צעיר, השתתף בהצגה שזכתה בפרסים ויקרתיים. רטהאוז היה אז תלמיד באחד מבתי-הספר הגדולים למשחק. ההצגה שידרגה את מעמדו. ניבאו לו עתיד גדול בעולם המשחק, אבל לשחקן הצעיר היו תכניות אחרות.

התכניות השתנו

"אחרי שלוש שנים של לימודים אינטנסיביים החלטתי לטוס להודו", מספר רטהאוז (37). "שם חשתי לראשונה את המושג 'השגחה פרטית'. סעודת ראש-השנה שעשה באחד מבתי-חב"ד גרמה לו להתעניין יותר ביהדות. כשחזר לארץ הוסיף להתחזק, וכעבור זמן לאירב החל לחבוש כיפה וללבוש ציצית.

מה אני עושה בכישרון המשחק? שאל את עצמו הצעיר המתחזק. בעצת רבו, החליט לנצל את המשחק להעברת מסרים יהודיים. הוא הקים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

קריאת מעשה העגל

שאלה: מדוע העלייה הראשונה לתורה, קריאת הכוהן, בפרשת תישא, ארוכה במיוחד?

תשובה: יש כלל שאין קוראים אדם לעלות לתורה בתוכן שהוא אדם עלול להתבייש ממנו, כגון לקרוא לבעל-מום לעלות לקטע המדובר על מומי כוהנים (בפרשת אמור, ויקרא כא), או למי שחשוד על עברה כלשהי לעלות לקטע המדובר על אותה עברה.

מעשה העגל היה העוון הראשון אחרי מתן תורה, ושימש פתח לכל העוונות שעשו בני-ישראל לאחר מכן. לכן נאמר (לב, לד): "וביום פקדי - ופקדתי עליהם חטאתם", ואמרו חז"ל, ש"אין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפירעון עוון העגל".

לכן מבקשים לקרוא את כל מעשה העגל בעלייה של הלוי, מכיוון שהוא השבט היחיד שלא חטא

בעגל, ואין בכך פגיעה בו. כדי שהדבר יתאפשר מאריכים בקריאת הכוהן.

אם אין לוי בבית-הכנסת, זו עוד סיבה שלא לבקש מראש מהכוהן לצאת החוצה, כדי להימנע מלהעלותו לתורה, אלא יעלו את הכוהן שוב 'במקום לוי' (כי גם הכוהנים הם משבט לוי). וכשאינן כוהן, יקראו ללוי מתחילת פרשת השבוע עד סוף מעשה העגל, ויחלקו את אחת העליות הבאות לשתיהם, כדי שיהיו שבעה קרואים.

בקריאת מעשה העגל מנמיכים את הקול, אבל יש להקפיד שגם אז יוכל כל הציבור לשמוע את הקריאה היטב. למנהג חב"ד, אלה הקטעים שקוראים בקול נמוך: מ"ורא העם" עד "לגוי גדול" (לב, א"י), וחוזרים לקרוא ("ויחל משה...") כרגיל, ושוב בקול נמוך מ"וישמע יהושע" עד "מהר חורב" (לבי, יז - לג, ו), וחוזרים לקרוא כרגיל. למנהגים אחרים יש שינויים קטנים.

מקורות: רש"י שמות לב,כו. לד. ספר חסידים סימן תשסח. מג"א סי' תכ"ט, וסו"ס קלה. לוח 'דבר בעתו'.

הכול א.א'. תומר רטהאוז (צילום: יוסי פורמנסקי)

עלי לנצל אותו. ההצגה 'הכול א.א' הוכללה ב'סל' תרבות ארצי של משרד החינוך. ילדים מכל המגזרים מקבלים באמצעותה מסרים יהודיים וחסידיים", הוא אומר.

ההצגות מזמנות לו סיפורים מפתיעים. "פעמים רבות קרה לי שצופים לא-דתיים ניגשו אליי לאחר ההצגה ואמרו שהם צאצאיו של הבעל-שם טוב, של רבי אלימלך מליז'נסק, של המגיד ממזריטש ושל עוד גדולי חסידות, מקצתם 'גיבורי' ההצגה. ההצגה הזכירה להם את שורשיהם. מי יודע מה יכול לפעול רגע של התעוררות".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הצינן' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'צינן' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020